

Rok szkolny 2022/2023

„ Mówimy NIE mowie nienawiści”

Struktura funkcjonowania placówki

Obecnie Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Warlubiu tworzą następujące placówki:

- Przedszkole – 2 oddziały
- Szkoła Podstawowa – 11 oddziałów
- Szkoła Przystosowująca do Pracy – 4 oddziały
- Szkoła Branżowa I Stopnia – 1 oddział

Placówka zapewnia także:

- pomoc młodszym dzieciom realizując zajęcia z Wczesnego Wspomagania Rozwoju ;
- specjalistyczną edukację uczniów autystycznych w zespołach 2-4 osobowych;
- zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze dla uczniów upośledzonych w stopniu głębokim.

Poziom rozwoju uczniów w sferze intelektualnej w roku szkolnym 2022/2023:

1. uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim- 53
2. uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym- 44
3. uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim- 2
4. uczniowie z zaburzeniami ze spektrum autyzmu- 7
5. uczniowie z niepełnosprawnością sprzężoną - 34
6. uczniowie leczeni psychiatrycznie - 80
7. wczesne wspomaganie rozwoju – 11
8. uczniowie posiadający orzeczenie o niepełnosprawności - 74

Zasoby materialne i techniczne placówki

W dalszym ciągu borykamy się z problemami lokalowymi. Brak profesjonalnych pomieszczeń na sale terapeutyczne, sali gimnastycznej, internatu, klasopracowni, przystosowań dla osób niepełnosprawnych ruchowo.

Dużym ułatwieniem stało się prowadzenie zajęć wychowania fizycznego dzięki możliwości korzystania z hali sportowej na terenie gminy.

Z powodów finansowych (brak funduszy na ogrzewanie) utraciliśmy pomieszczenie wynajmowane dla Szkoły Branżowej.

Wszyscy uczniowie – 140 na dzień 30.09.2022 r. –objęci zostali pomocą psychologiczno – pedagogiczną:

- zajęcia korekcyjno – kompensacyjne (rewalidacja) – 132
- zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne – 82
- zajęcia rozwijające uzdolnienia – 84
- logopedia – 63
- muzykoterapia – 60
- gimnastyka korekcyjna –11
- terapia BFB – 10
- terapia z psychologiem– 30
- koła zainteresowań – 13
- terapia sensoryczna – 2
- terapia behawioralna - 3
- terapia ręki – 4
- terapia V.Sherborne
- wczesne wspomaganie rozwoju - 11

Diagnoza w zakresie występujących w środowisku szkolnym, rodzinnym i środowiskowym czynników chroniących i czynników ryzyka - aktualizacja

Czynniki chroniące :

- lokalizacja placówki - wieś : ograniczona dostępność do narkotyków, brak anonimowości, szybka reakcja środowiska;
- organizacja i charakter placówki – mała liczba uczniów, kilku osobowe zespoły klasowe, wychowawcy i terapeuci przygotowani do pracy z trudnymi uczniami;
- Indywidualne Programy Edukacyjno – Terapeutyczne dla wszystkich uczniów: aktualna diagnoza i pomoc psychologiczno – pedagogiczna;
- niski status materialny większości rodzin – ograniczony dostęp do narkotyków z powodu braku pieniędzy;

- bieżące spotkania zespołów nauczycielskich – aktualna analiza problemów wszystkich uczniów i podejmowanie działań zgodnie z przyjętymi procedurami;
- dobra współpraca i bieżąca pomoc wychowawców i pedagoga;
- ewaluacja i aktualizacja działań z zakresu profilaktyki szkolnej zgodnie z potrzebami uczniów i rodziców;
- przyjazny klimat placówki;
- tworzenie warunków do osiągnięcia sukcesów dla każdego ucznia;
- duża liczba kół zainteresowań, imprez szkolnych, konkursów, wycieczek, zajęć terapeutycznych w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej.;
- większość uczniów upośledzonych w stopniu umiarkowanym i znacznym : większa kontrola rodziców, mniejsza świadomość możliwości korzystania ze środków odurzających i narkotyków;
- praca nad poprawą relacji wśród rówieśników;
- duża liczba uczniów objętych zajęciami rozwijającymi kompetencje emocjonalno – społeczne z wykorzystaniem programu multimedialnego „Moc emocji”;
- opracowanie i konsekwentne przestrzeganie procedury używania telefonów komórkowych na terenie placówki;
- zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy.

Czynniki chroniące związane z COVID-19 :

- nauka hybrydowa zamiast zdalnej;
- opracowanie i wdrożenie procedur związanych z zagrożeniem COVID-19;
- częste przypominanie uczniom o zasadach higieny i wzajemnego bezpieczeństwa;
- wysoki % zaszczepionych nauczycieli i pracowników obsługi – 88%
- uświadamianie korzyści wynikających ze szczepienia;
- organizowanie przez placówkę na terenie Ośrodka Zdrowia akcji szczepienia chętnych uczniów;
- ilość pełnoletnich zaszczepionych uczniów – 75 % Szkoła Branżowa, 65 %

Szkoła Przynosząca do Pracy.

- bieżąca pomoc psychologiczno- pedagogiczna w przypadku problemów wynikających z nauczania hybrydowego (absencja, problemy emocjonalne, edukacyjne)

Czynniki ryzyka :

- nie przestrzeganie podstawowych norm kulturalnego zachowania, wulgaryzmy, wyśmiewanie, dokuczanie, popychanie, ubliżanie;
- nieodpowiedzialne zachowania w sieci, brak dbania o swoją i czyjąś godność;
- brak kontroli rodziców nad tym jak dziecko funkcjonuje w sieci;
- uzależnienie od telefonów komórkowych i komputera – głównie gry i strony społecznościowe;
- kryzys autorytetów moralnych – niekontrolowane przyswajanie wzorców czerpanych z mediów;
- brak nawyku aktywnego wypoczynku;
- brak właściwych wzorców rodzinnych;
- brak zaangażowania części uczniów i rodziców w aktywne życie szkoły;
- spożywanie napojów energetyzujących;
- uczniowie z problemami psychicznymi będący pod opieką psychiatry;
- uczniowie trafiający do placówki jako niedostosowani społecznie, z bagażem negatywnych doświadczeń, upośledzeniem wynikającym z zaniedbań rodzinnych;
- upośledzenie umysłowe – łatwowierność, brak umiejętności przewidywania konsekwencji, brak umiejętności kierowania własnym zachowaniem;
- negatywne wzorce - w rodzinach, mediach, grupie rówieśniczej;
- nałogowe palenie papierosów rozpoczęte w bardzo młodym wieku, często za przyzwoleniem rodziców;
- słaba więź ze szkołą uczniów o dużej absencji w poprzednich placówkach;
- doświadczenie niepowodzeń szkolnych w poprzednich placówkach;

Czynniki ryzyka związane z COVID-19 :

- warunki lokalowe : mała ilość sal lekcyjnych, małe pomieszczenia w szkole i internacie;
- lęk uczniów i rodziców przed szczepieniem wynikający z chorób i przyjmowanych leków;
- wykorzystywanie zagrożenia jako pretekstu do niechodzenia do szkoły;
- w okresie nauki hybrydowej:
- spędzanie czasu głównie przed komputerem;
- zagrożenie wyobcowaniem – utrudnione relacje z rówieśnikami;
- niskie wsparcie ze strony niektórych rodziców.

Cele wychowawcze i profilaktyczne rok szkolny 2022/2023

Zgodnie z zaleceniem MEiN cele wychowawcze i profilaktyczne zostały opracowane na podstawie diagnozy potrzeb i trudności uczniów. Diagnozy dokonano w oparciu o indywidualne potrzeby i zagrożenia sformułowane we wnioskach końcowych IPET, wnioskach zespołu wychowawczego, analizy sytuacji wychowawczej pedagoga i klasowych zespołów nauczycielskich, aktualizacji czynników chroniących i czynników ryzyka. Na podstawie diagnozy zostało ustalone hasło Programu Wychowawczo – Profilaktycznego w roku szkolnym 2022/23:

“Mówimy NIE mowie nienawiści”

Głównym celem pracy wychowawczo profilaktycznej będzie odbudowa relacji oparta na wzajemnym szacunku, współpracy i wsparciu . Wynikające z celów działania mają przede wszystkim zapobiegać negatywnym skutkom COVID – 19, promować zdrowie, eliminować lęk i poczucie zagrożenia spowodowane nadmiernym obciążeniem związanym z nauką lub obawą przed porażką w grupie rówieśniczej.

Cele ogólne programu:

OBSZAR ROZWOJU FIZYCZNEGO

- Wyposażenie uczniów w wiedzę na temat zdrowego stylu życia.
- Kształtowanie postaw prozdrowotnych.
- Wypracowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych.
- Uczenie umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi,

- Propagowanie zdrowego i ekologicznego stylu życia oraz aktywnych form spędzania wolnego czasu.
- Zaznajomienie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.
- Wspieranie uczniów i rodzin w przypadku izolacji czy kwarantanny, działania związane z zagrożeniem COVID-19.

OBSZAR ROZWOJU PSYCHICZNEGO

- Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.
- Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby.
- Organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno - pedagogicznej.
- Podejmowanie działań poprawiających frekwencję na zajęciach lekcyjnych.
- Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z napięciem pojawiającym się w trudnych sytuacjach.
- Wsparcie psychologiczne poprzez eliminowanie lęku i poczucia zagrożenia spowodowanego nadmiernym obciążeniem związanym z nauką lub obawą przed porażką w grupie rówieśniczej.

OBSZAR ROZWOJU SPOŁECZNEGO:

- Integracja zespołów klasowych.
- Rozumienie i respektowanie obowiązujących norm społecznych.
- Rozwijanie postaw prospołecznych i działań w zakresie wolontariatu.
- Wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi z placówką oraz społecznością lokalną.
- Organizowanie sytuacji uczących wzajemnego szacunku, tolerancji empatii.
- Aktywizacja rodziców poprzez wspólne organizowanie szkolnych uroczystości, wycieczek, warsztatów.

OBSZAR ROZWOJU DUCHOWEGO- wychowanie do wartości

- Upowszechnienie wiedzy na temat obowiązujących w szkole norm i wartości.
- Kształtowanie przyjaznego klimatu w placówce.
- Kształtowanie pożądanых wzorców zachowań-nagradzanie za dobre zachowania.
- Kształtowanie postawy ucznia kulturalnego.

- Kształtowanie postaw etyczno- moralnych , patriotycznych i obywatelskich.
- Kreowanie postaw tolerancji i zapobieganie dyskryminacji oraz przeciwdziałanie stereotypom i uprzedzeniom.

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

- w zakresie profilaktyki uniwersalnej: wspieranie uczniów w ich rozwoju i zdrowym stylu życia, podejmowanie działań ograniczających zachowania ryzykowne (m.in. poprzez integrację klas, udział uczniów w pogadankach zgodnie z harmonogramem, budowanie życzliwej atmosfery).
- w zakresie profilaktyki selektywnej: wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację materialną, rodzinną i środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych (m.in. udział w zajęciach prowadzonych przez pedagoga/psychologa szkolnego, spotkaniach z policjantem).
- w zakresie profilaktyki wskazującej: wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy zażywania środków odurzających i psychoaktywnych (kierowanie do instytucji pomocniczych)

Główne działania wychowawczo- profilaktyczne

Obszar rozwoju fizycznego

1. Na bieżąco podejmować działania związane z zagrożeniem COVID-19: - uświadamianie zagrożenia, przestrzeganie przyjętych zasad bezpieczeństwa DDM, higieny pracy cyfrowej – pogadanki z uczniami i rodzicami;
  - uświadamianie korzyści jakie wynikają z zaszczepienia na COVID-19;
  - organizowanie szczepień dla chętnych uczniów;
  - wspieranie rodzin i uczniów podczas szczepień.
2. Kontynuować zajęcia dotyczące zdrowego stylu życia: dbałość o higienę osobistą, zdrowe odżywianie, aktywność ruchową (zaangażować pielęgniarkę szkolną).
3. W związku z problemem wszawicy zobowiązać pielęgniarkę do częstszej (co 2 tygodnie) kontroli czystości .
4. Kontynuować spotkania dla młodzieży dotyczące zagrożeń wynikających z podejmowania współżycia oraz wczesnego rodzicielstwa.
5. Kontynuować spotkania z dzielnicowym nt. bezpieczeństwa na drodze, bezpiecznych ferii i wakacji.

6. Motywować uczniów do aktywnego spędzania czasu podczas przerw i zajęć w świetlicy.
7. Realizować projekt edukacyjny „Sprintem po zdrowie.”
8. W dalszym ciągu uświadamiać dzieci – propagować zdrowy styl życia bez alkoholu i używek.
9. Wspierać i motywować grupę palaczy aby nie nakłaniali i nie zachęcali do palenia młodszych uczniów.
10. Systematycznie organizować sprzątanie terenu gdzie palą uczniowie.
11. Organizować wyjazdy do teatru w Grudziądzu na przedstawienie profilaktyczne.
12. Na bieżąco monitorować i prowadzić rozmowy profilaktyczne z uczniami, którzy mieli kontakt z narkotykami.

Obszar rozwoju psychicznego

1. W ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej realizować:
  - zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne z wykorzystaniem programu „Moc emocji”;
  - utrzucać metody reagowania w sytuacjach trudnych i rozładowywania złości w sposób nie obrażający i krzywdzący innych;
  - kontynuować prowadzenie kart obserwacji uczniów w celu pogłębienia diagnozy;
  - przeprowadzić diagnozę potrzeb w zakresie wsparcia i terapii indywidualnej uczniów z zaburzeniami psychicznymi i osobowościowymi;
  - wzbogacać działania edukacyjno – terapeutyczne o treści z zakresu umiejętności rozwiązywania konfliktów w szkole i poza nią;
  - godziny wychowawcze z wykorzystaniem programów integrujących klasę, wzmacniających poczucie przynależności do grupy, uczącej wzajemnej odpowiedzialności i szacunku wobec każdego człowieka;
  - koła zainteresowań;
  - indywidualna praca pedagoga z uczniami z problemami emocjonalnymi.
2. Zacieśniać więzi koleżeńskie w zespołach klasowych – wycieczki, urodziny, spotkania integracyjne.
3. Integracja zespołów klasowych poprzez realizację projektu „PDP w podróży ...smaki świata.”
4. W dalszym ciągu wpływać na postawy uczniów za pomocą działań rozwijających postawy samodzielności, aktywności , odpowiedzialności i poczucia wartości.

5. Kontynuować zajęcia na temat higieny pracy cyfrowej, temat związany z możliwością ponownej pracy zdalnej.
6. Kontynuować zajęcia związane z radzeniem sobie ze stresem i negatywnymi emocjami, , temat związany z możliwością ponownej pracy zdalnej.
7. Opracować narzędzia do dokonywania przez ucznia samooceny zachowania.
8. Systematycznie kontrolować frekwencję uczniów – motywować do realizacji obowiązku szkolnego.
9. Kontynuować wyjazdy uczniów do kina, teatru, na wystawy, koncerty i na basen.

Obszar rozwoju społecznego

1. Włączyć rodziców oraz członków Stowarzyszenia „Spróbujmy razem” do aktywnej współpracy w ramach organizacji uroczystości i imprez szkolnych.
2. Zorganizować warsztaty z rękodzieła z udziałem rodziców i ich dzieci – ozdoby świąteczne.
3. Raz w miesiącu organizować apele porządkowe- konsekwentnie przypominać o formach grzecznościowych, zasadach kulturalnego zachowania, tolerancji, konsekwencji każdej przemocy.
4. Organizować spotkania z dzielnicowym – profilaktyka uzależnień, odpowiedzialność karna uczniów, pogadanki wychowawcze.
5. Systematycznie organizować spotkania zespołów nauczycielskich dotyczące problemów; absencja, wulgaryzmy, przemoc, spóźnienie, lekceważący stosunek do nauczycieli, zaburzenia emocji.
6. Motywować uczniów do zbiórek charytatywnych poprzez konkursy klas.
7. Kontynuować międzyszkolną wymianę dzieci i młodzieży z zaprzyjaźnioną placówką z Jarosławia.
8. Organizować imprezy oraz apele zgodnie z harmonogramem.
9. Organizować wycieczki dla uczniów w ramach nagrody promującej dobre zachowanie.
10. Kontynuować działania integrujące społeczność szkolną i klasową.
11. Aktywnie rozwijać samodzielność uczniów poprzez działalność Samorządu Uczniowskiego - akcje „Nie samą nauką żyje szkoła”.
12. Zorganizować apel prowadzony przez uczniów dokuczających dzieciom z problemami ze spektrum autyzmu.

13. Promować placówkę w środowisku lokalnym poprzez organizację kiermaszy świątecznych, Kolędowania, Wigilii środowiskowej, , prac społecznych na rzecz Gminy Warlubie, prezentację ekranu informacyjno - edukacyjnego.
14. Zorganizować imprezy o charakterze sportowym i integracyjnym – piknik rodzinny, „Polska Biega”, Turniej Piłki Nożnej , Biwak weekendowy.

Obszar rozwoju duchowego

1. Zorganizować obchody Dnia Godności Osoby Niepełnosprawnej – Międzyszkolny przegląd twórczości artystycznej Gala Talentów pod hasłem „**Mówimy NIE mowie nienawiści**”- szacunek, tolerancja wobec niepełnosprawności, innych wyznań, kultur, koloru skóry, brak tolerancji na hejt zarówno pośredni (media społecznościowe), jak i bezpośredni.
2. W ramach koła turystycznego kontynuować wycieczki do miejsc pamięci narodowej.
3. Udział w konkursie plastycznym „Bory Tucholskie w oczach dziecka”.
4. Objąć opieką miejsca pochówku żołnierzy poległych w walce z okupantem.
5. Zorganizować wycieczkę „Poznaj Polskę”
6. Zorganizować Światowy Dzień Świadomości Autyzmu.
7. Wpajać właściwą postawę obywatelską - szacunek dla symboli i hymnu narodowego – właściwa postawa podczas śpiewania hymnu narodowego.
8. Przygotować uroczystość z okazji Dnia Niepodległości i Konstytucji 3 Maja.
9. Zorganizować obchody Światowego Dnia Ziemi (treści z zakresu edukacji ekologicznej realizowano zgodnie z programem nauczania).
10. Czynnie uczestniczyć w akcjach ekologicznych- Sprzątanie Świata, selektywna zbiórka odpadów, dbanie o czystość i ekologię w obejściu szkoły.

Działania skierowane do rodziców:

1. Spotkania z rodzicami zgodnie z przyjętym harmonogramem.
2. Współpraca z Radą Rodziców – opracowanie i przyjęcie programu – wychowawczo – profilaktycznego.
3. Udział rodziców w spotkaniach zespołów ds. pomocy – psychologiczno – pedagogicznej.

4. Na bieżąco podczas spotkań z rodzicami omawiać problemy związane z COVID-19 – uświadamianie zagrożenia, przestrzeganie przyjętych zasad bezpieczeństwa, higieny pracy cyfrowej.
5. Warsztaty z rękodzieła z udziałem rodziców i ich dzieci.
6. Współpraca z rodzicami w organizowaniu imprez klasowych i szkolnych.
7. Piknik rodzinny jako spotkanie integracyjne.
8. Udział rodziców w Wigilii środowiskowej i wycieczkach szkolnych.
9. Spotkanie rodziców z psychologiem nt. zagrożeń wynikających z uzależnienia dzieci od telefonów i komputera – szczególnie gier.
10. Spotkanie rodziców z seksuologiem - Zaburzenia seksualne okresu dojrzewania u dzieci i młodzieży i ich wpływ na zachowanie.
11. Spotkanie rodziców z radcą prawnym - sytuacja prawna osób niepełnosprawnych w Polsce.
12. Indywidualne konsultacje z wychowawcą , pedagogiem i psychologiem szkolnym.

Potrzeby rozwojowe nauczycieli

Analiza przeprowadzonych badań dotyczących doskonalenia zawodowego wykazała, że najczęściej wskazywane przez nauczycieli Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Warlubiu zakresy tematyczne, które powinny być planowane w ramach doskonalenia zawodowego to:

1. Studia magisterskie – Psychologia.
2. Studia uzupełniające:
  - Terapia pedagogiczna z elementami pedagogiki Montessori.
3. Studia podyplomowe:
  - Oligofrenopedagogika,
  - Integracja sensoryczna,
  - Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością wzrokową.
4. Kursy doskonalące i warsztaty metodyczne:
  - Trening umiejętności społecznych,
  - TIK- rozliczanie realizacji programu „Laboratoria przyszłości”.
4. Szkolenia, kursy on-line, webinaria dla nauczycieli:
  - warsztaty logopedyczne,

- „Resocjalizacja nieletnich i wspieranie osób zagrożonych uzależnieniami przy współpracy służb i instytucji” - konferencja

5. Doskonalenie kompetencji rady pedagogicznej:

- Mowa nienawiści – czym jest, jak ją okiełznać.

- Jak prowadzić mediacje – szkolenie wewnętrzne.

6. Obserwacja np. lekcji otwartych.

7. Lekcje koleżeńskie.

8. Studiowanie literatury.

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb zaplanowano następujące szkolenia rady pedagogicznej:

Doskonalenie kompetencji rady pedagogicznej:

- Bezpieczeństwo pracy w dobie pandemii – szkolenie wewnętrzne ,

- Ocena ryzyka zawodowego – identyfikacja zagrożeń w miejscu pracy – szkolenie wewnętrzne,

- Mediacje – szkolenie zewnętrzne,

- Zaburzenia seksualne okresu dojrzewania u dzieci i młodzieży i ich wpływ na zachowanie – szkolenie zewnętrzne.